

Енергетика

Енергетика је традиционално водећи сектор привредног развоја општине Нова Варош коју у највећој мери представља привредно друштво Дринско-Лимске ХЕ доо, којем су Лимске ХЕ припојене 2005.године. Данас ово јавно предузеће запошљава 170 нововарошана.

О Лимским хидроелектранама

До 1950.год Нова Варош је била обична касаба, са зградама изграђеним од чатме и покривеним шиндром, осим цркве, џамије, зграде Општине и Соколског дома. Болница је била у приватној кући са једним лекаром и апотекарком. Варош без водовода и канализације са сеоским кућама већином покривеним сламом, а ноћу осветљаване петролејкама...нова градилишта преобразила су насеље и дале му данашњи изглед. Као ниска бисера никла су међу брдима, куда је раније ломовратно хуктао Увац, златарска језера. Својом чаробном лепотом изменила су пејзаж у крају између Златара, Јавора и Златибора, али и својом благотворном водом од 500 милиона m^3 изнедрила су светлост која живот значи.

Моћне воде златарских језера већ одавно покрећу турбине хидроелектрана: Бистрица, Кокин Брод, Увац и Потпећ које користе снагу река Увца и Лима. Укупна инсталисана снага износи 211 MW електричне енергије док укупна годишња производња износи 660 милиона KWh. 2/3 произведене енергије је вршно акумулациона енергија, што је врло значајно за периоде највеће потрошње струје (пикови у потрошњи ел.енергије и зимски месеци када је максимална потрошња ел.енергије у целој земљи). Због тога је значај варошких ХЕ за стабилност електро-енергетског система земље велики.

Од свог изворишта до ушћа у Дрину, Лим протиче у дужини од 211km, са висинском разликом од 721m, или просеченим падом од 2,9%. Ширина и дубина реке зависи од водостаја.

Увац – највећа притока Лима има извориште на источном делу слива реке Дрине. Своје воде добија са планина па се тако извориште Увца формира од саставака низа потока са североисточне падине Озрена. Укупна површина слива Увца износи 1.344km², са средњом надморском висином 1.300m. Дужина његовог тока је 115km, а висинска разлика 657m.

Изузетни хидропотенцијали препознати су и за изградњу мини хидроелектрана на златарским

рекама. Просторним планом општине Нова Варош предвиђена је изградња 20 МХЕ. Према локацијама које су просторним плановима јединица локалне самоуправе предвиђене за изградњу енергетских објеката за производњу енергије на бази водних ресурса, општине је надлежна за издавање дозвола за изградњу 6МХЕ, док је Министарство енергетике, развоја и заштите животне средине било надлежно за преосталих 14 МХЕ које су обухваћене Просторним планом подручја посебне намене Специјалног резервата природе Увац. За сада су изграђене и стављене у погон 3 МХЕ на

реци Бистрици – Речице (инсталисана снага 930 KW), Црквине (инсталисана снага 850 KW) и Hydra-elektro (инсталисана снага 100 KW), док су још 3 у поступку издавања локацијских и грађевинских дозвола. Инвеститори су домаће компаније и конзорцијуми, али велико интересовање су показале и италијанске компаније.

Инвестициони потенцијали у енергетици

Инвестициони потенцијали у енергетици су изузетни и веома значајни за даљи развој целе заједнице. Општина Нова Варош је препозната као велики ресурс како за производњу електричне енергије на бази водних ресурса, тако и за производњу енергије из обновљивих извора.

МХЕ и ХЕ Бистрица 2 су најзначајнији пројекти у области хидро-потенцијала, док је дрвна биомаса тренутно најдоступнији ресурс обновљивих извора.

ХЕ Бистрица 2 један је од приоритетних пројеката Министарства енергетике за који постоји велико интересовање инвеститора из Канаде и САД. Вредност инвестиције у изградњу реверзибилне ХЕ Бистрица 2 износи 600 милиона еура. Пројектно-техничком документацијом предвиђена је инсталисана снага од 680 MW, што највише говори о значају самог пројекта и избору стратешког партнера. Почетак пројекта планиран је за 2015.годину, а завршетак у 2020.години. Тренутни статус пројекта: У току је уговарање израде Студије оправданости са Идејним пројектом и Студије о процени утицаја на животну средину.

У циљу стимулације експлоатације обновљивих извора енергије, општина Нова Варош је 2009.године израдила Студију: Потенцијали и могућности коришћења дрвне биомасе за производњу енергије и економски развој општина Нова Варош, Прибој и Пријепоље. Са 22.400ha шуме, Нова Варош се убраја у једну од најшумовитијих општина у Србији – 38.6% површине општине је под шумом (републички просек је 29%). Око 83% дрвне запремине на пању налази се у државним шумама којима газдује ЈП Србија шуме. Студија је показала да су у општини Нова Варош енергетски потенцијали из дрвне биомасе већи у односу на годишњу енергије из мазута за 4,95 милиона KWh. То значи да расположиве количине могу у потпуности да задовоље тренутне потребе за енергијом као и да омогуће проширење постојећих капацитета и мреже корисника или покретање когенерацијских постројења за производњу топлотне и електричне енергије. Пројекат Когенеративног постројења за производњу електричне и топлотне енергије уврстан је међу 8 најбољих ЈПП пројеката од стране Naled-a и USAID-a и представља овогодишњи вид промоције општине Нова Варош на аеродрому Никола Тесла, као повољне дестинације за инвестирање у области обновљивих извора енергије са потенцијалом производње 20 милиона KWh енергије. Дрвна биомаса представља потенцијал и за производњу електричне и топлотне енергије. Општина Нова Варош улаже велике напоре да промовише овај потенцијал и привуче заинтересоване partnere за реализију и изградњу когенеративног постројења у коме би се производило укупно 20 милиона KWh годишње енергије, од тога 14 MWh топлотне енергије.

Први инвеститори за сакупљање и прераду дрвне масе стигли су у Нову Варош. Захваљујући испитивањима и резултатима Студије *Потенцијали комерцијалног коришћења дрвне биомасе за производњу енергије и економски развој општине Нова Варош*, наш град је препознат као велики ресурсни центар за прикупљање и обраду дрвне биомасе у сечку и пелет – зелене енергенте XXI века. С тим у вези, крајем 2013.године у Новој Вароши су подигнути нови капацитети за производњу пелета у

оквиру производног погона Nanix wood doo. Планирана годишња производња износи 16.000t са инсталираном линијом капацитета 2,5t пелета/h. 80% сировине чини отпадно дрво које се организовано скупља у шумама Златара, док се пиљевина допрема са мини пилана. За производњу 1t пелета потребно је 2m³ отпадног дрвета, односно 6 m³ пиљевине. Тржиште за пласман својих производа, Nanix wood doo не обезбеђује само у Србији, већ извози у европске земље – до сада је у Италију извезено 100t, док је за Словенију уговорена количина од 25 t/дану што су изузетни резултати за један *млад* погон.